SANTA ESGLÉSIA CATEDRAL BASÍLICA
METROPOLITANA DE BARCELONA

24-25 de desembre

NADAL DE
NOSTRE SENYOR JESUCRIST

MATINES (OFICI DE LECTURA)
CANT DE LA SIBIL·LA
MISSA DE MITJA NIT

I. Ofici de Lectura (Matines)

INVOCACIÓ INICIAL

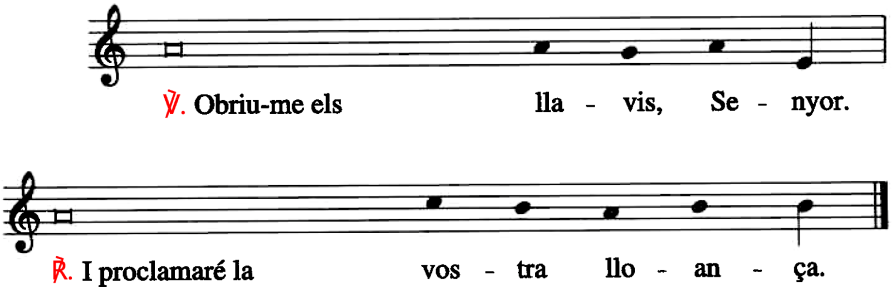

INVITATORI

Antífona

Música: Ireneu Segarra, OSB

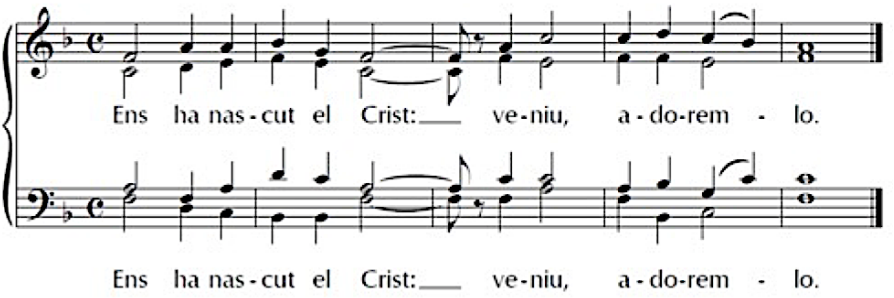

Psalm 94

Invitació a lloar Déu

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa,
aclamem la Roca que ens salva;
presentem-nos davant seu a lloar-lo,
aclamem-lo amb els nostres cants.

(hom repeteix l'antífona)

El Senyor és Déu sobirà,
el rei dels reis de tots els déus;
té a la mà les entranyes de la terra
i són d'ell els cims de les muntanyes;
la mar és d'ell, perquè ell l'ha feta,
les seves mans han modelat la terra ferma.

(hom repeteix l'antífona)

Veniu, prosternem-nos i adorem-lo,
agenollem-nos davant el Senyor que ens ha creat;
ell és el nostre Déu,
i nosaltres som el poble que ell pastura,
el ramat que ell mateix guia.

(hom repeteix l'antífona)

Tant de bo que avui sentíssiu la seva veu:
«No enduriu els cors com a Meribà,
com el dia de Massà, en el desert,
quan van posar-me a prova els vostres pares,
i em temptaren, tot i haver vist les meves obres.»

(hom repeteix l'antífona)

Disgustat durant quaranta anys,
vaig dir d'aquella generació:
«És un poble de cor esgarriat,
que desconeix els meus camins.»
Per això, indignat, vaig jurar:
«No entraran al meu lloc de repòs.»

(hom repeteix l'antífona)

Glòria al Pare i al Fill
i a l'Esperit Sant.
Com era al principi, ara i sempre
i pels segles dels segles. Amén.

(hom repeteix l'antífona)

HIMNE

Sant Ambrós (segle IV)
Himne de l'Ofici de Lectura durant l'Advent

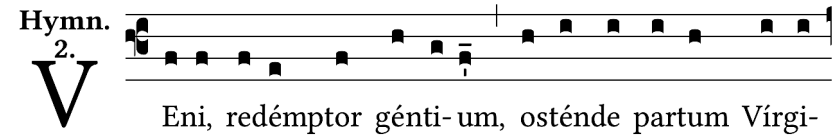

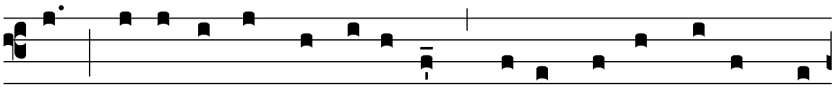

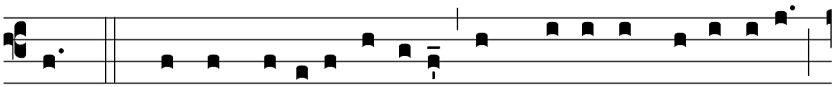

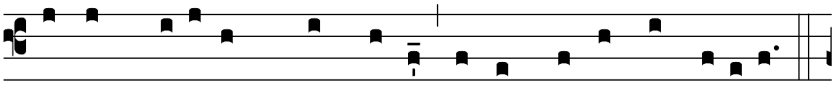

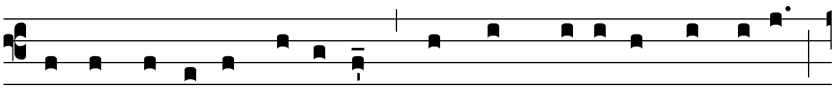

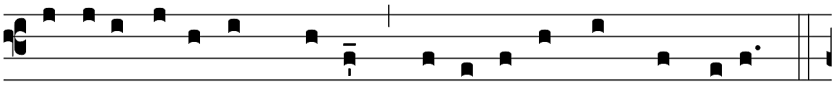

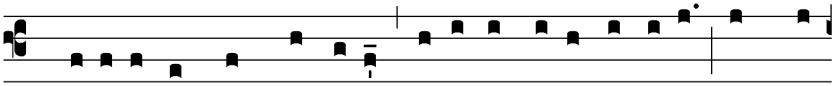

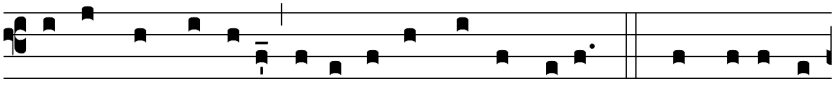

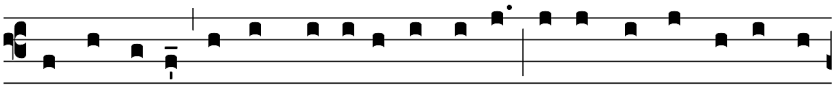

térno Patri, carnis tropǽ-o cínge-re, infírma nostri córpo-

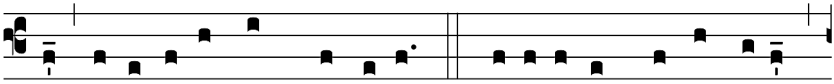

ris virtú-te firmans pérpe-ti. 6. Præsépe iam fulget tu-um

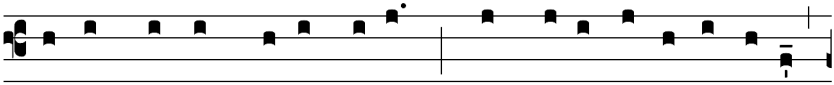

luménque nox spi-rat novum, quod nulla nox intérpo-let

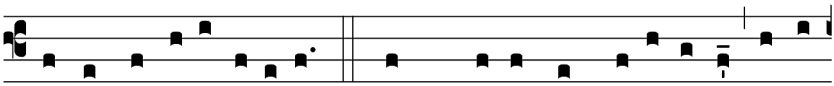

fi-déque iugi lúce-at. 7. Sit, Christe, rex pi-íssime, ti-bi

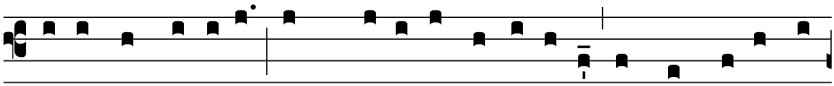

Patríque gló-ri-a cum Spí-ri-tu Pa-rácli-to, in sempi-térna

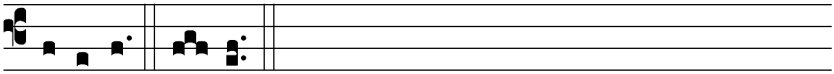

sǽcu-la. A-men.

1. Oh Redemptor de tots, veniu,
i de la Verge el part mostreu;
que se n'admiri tot el món:
escau a Déu un part aital.

2. El Verb de Déu es va encarnar
i el fruit del ventre ja ha florit,
no per llavor d'un home bo,
sinó d'un místic alenar.

3. El si puríssim s'infla ja,
roman el claustre pudorós,
rutila el signe de virtut,
enmig del temple es troba Déu.

4. Que surti ja del tàlem pur,
la cambra règia del pudor,
natura doble havent, l'heroi
i així el camí serà lleuger.

5. Al Pare etern igual en tot,
cenyiu-vos el trofeu de carn,
enrobustint amb son poder
el llanguiment del nostre cos.

6. La menjadora resplendeix,
la nit exhala nova llum,
cap altra nit la pot desfer
i amb fe constant persistirà.

7. Donem al Crist, rei piadós,
i al Pare, glòria i honor
amb l'Esperit Sant, defensor,
sigui per segles sense fi. Amén.

PSALMÒDIA

Antífona 1

Música: Domènec Cols

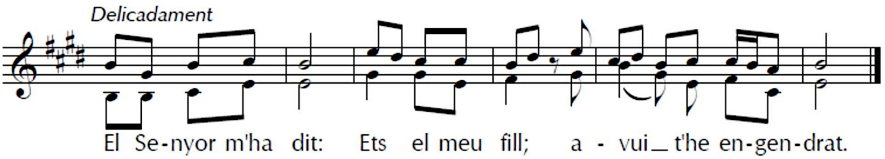

Psalm 2

El Messies, rei victoriós

¿Per què aquest avalot de les nacions,
aquest complot inútil de pobles?

Els reis prenen les armes,
conspiren alhora els sobirans
contra el Senyor i el seu Messies:
«Trenquem els seus lligams, trenquem-los!
Traguem-nos el seu jou del damunt!»

Però se'n riu el qui té el tron al cel,
el Senyor els veu i se'n burla.
Aleshores els parla indignat,
la seva ira els desconcerta:

Jo mateix he consagrat el meu rei
a Sió, la meva muntanya santa.
Proclamo el decret del Senyor. M'ha dit:
«Ets el meu fill; avui t'he engendrat.
Demana-m'ho, i et daré els pobles per herència,
posseiràs el món d'un cap a l'altre.
Els governaràs amb el ceptre de ferro,
els esmicolaràs com un gerro de terrissa.»

I ara, reis, tingueu seny,
apreneu, governants de la terra.
Respecteu el Senyor, sotmeteu-vos-hi,
veniu tremolant a fer-li homenatge,
no fos que el vostre intent acabi en la desfeta
si de sobte s'inflamava la seva ira.
Feliços els qui en ell es refugien.

Glòria al Pare i al Fill
i a l'Esperit Sant.
Com era al principi, ara i sempre
i pels segles dels segles. Amén.

Ant.

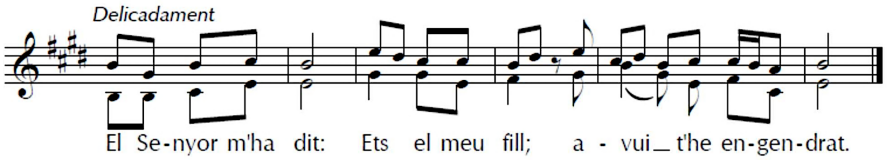

Antífona 2

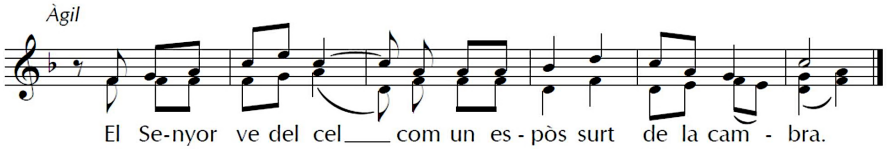

Psalm 18A

Lloança del Senyor, que ha creat l'univers

El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet les seves mans.
Els dies, l'un a l'altre, es transmeten el missatge,
l'una a l'altra se'l revelen les nits.

Silenciosament, sense paraules,
sense que ningú els senti la veu,
la seva crida s'escampa a tota la terra,
escolten el seu llenguatge fins als límits del món.

Ha posat dalt del cel un pavelló per al sol,
i el sol en surt, com un espòs de la cambra;
radiant com un atleta, corre pel camí,
surt a un extrem del cel,
i se'n va fins a l'altre;
res no s'escapa de la seva escalfor.

Glòria al Pare i al Fill
i a l'Esperit Sant.
Com era al principi, ara i sempre
i pels segles dels segles. Amén.

Ant.

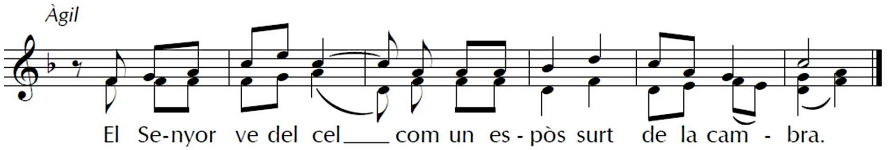

Antífona 3

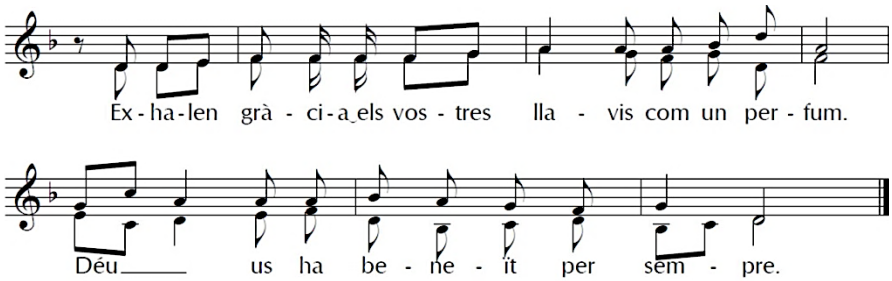

Psalm 44

Les noces del Rei

Un bon auguri em surt del cor,
dedico al rei el meu poema,
la meva llengua és àgil com una ploma d'escrivà.

Ets el més bell de tots els homes,
exhalen gràcia els teus llavis, com un perfum,
Déu t'ha beneït per sempre.

Cenyeix-te l'espasa, valent,
vesteix-te de festa, cavaller victoriós,
per defensar la veritat,
i la justícia dels indigents.

Seran terribles els trets del teu arc;
el teu braç gloriós, amb les fletxes agudes,
encertarà l'enemic, es rendiran els pobles,
cauran acovardits els enemics del rei.

Que el teu tron, oh déu, desafiï els segles,
i el teu ceptre reial sigui un ceptre just,
tu que estimes la justícia i no la maldat.

Preferint-te als teus companys, oh déu,
el teu Déu t'ha ungit amb perfums de festa;
la pols de mirra i àloe t'impregna el vestit.

Dels palaus de vori t'alegren les arpes,
la princesa t'espera enjoiada,
l'esposa et ve a la dreta, vestida amb or d'Ofir.

Escolta, filla, estigues atenta,
oblida el teu poble i la casa del teu pare;
el rei està corprès de la teva bellesa.

És el teu Senyor; fes-li homenatge.
La ciutat de Tir ve amb els seus regals,
els pobles més rics busquen el teu favor.

Arriba la princesa tota radiant,
el seu vestit és de brocats d'or,
guarnida amb brodats és conduïda al rei.

Arriba amb el seguici de donzelles amigues;
conduïdes entre cants de festa,
s'acosten al palau del rei.

En lloc dels teus pares tindràs els fills;
els nomenaràs governants per tot el país.

Vull fer perpètua la memòria del teu nom.
Que els pobles et lloïn per sempre més.

Glòria al Pare i al Fill
i a l'Esperit Sant.
Com era al principi, ara i sempre,
i pels segles dels segles. Amén.

Ant.

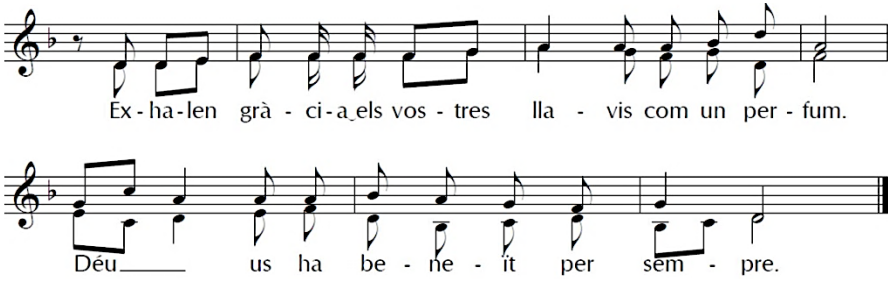

Verset

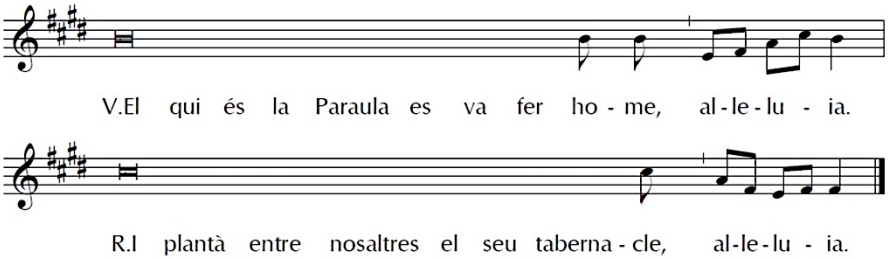

LECTURA PRIMERA

Del llibre del profeta Isaïes

Is 11, 1-10

El rebrot de Jesè

Això diu el Senyor:

La soca de Jesè tallada traurà un rebrot, naixerà un plançó de les seves arrels. L'Esperit del Senyor hi reposarà: esperit de saviesa i d'enteniment, esperit de consell i de valentia, esperit de coneixement i de reverència del Senyor, i tindrà les delícies a reverenciar el Senyor.

No judicarà per les aparences ni decidirà pel que senti dir; farà justícia als desvalguts, sentenciarà amb raó a favor dels pobres del país. Un reny de la seva boca abatrà el violent, una alenada del seus llavis matarà l'injust. S'armarà de justícia la cintura, se cenyirà de lleialtat.

El llop conviurà amb l'anyell, la pantera jaurà amb el cabrit, pasturaran junts el vedell i el lleó, i un nen petit els guiarà; es faran amigues l'óssa i la vaca, les seves cries jauran plegades, i el lleó menjarà farratge com els bous; les criatures jugaran sobre el cau de l'escurçó, els nens ficaran la mà dins l'amagatall de la serp.

Ningú no serà dolent ni farà mal en tota la meva muntanya sagrada, perquè el coneixement del Senyor haurà omplert el país com l'aigua que cobreix la conca del mar.

Aquell dia, els estrangers vindran a consultar el rebrot de Jesè que s'alçarà dret com a bandera dels pobles, i el lloc on residirà serà ple de glòria.

Responsori I

Música: Odiló Planàs, OSB

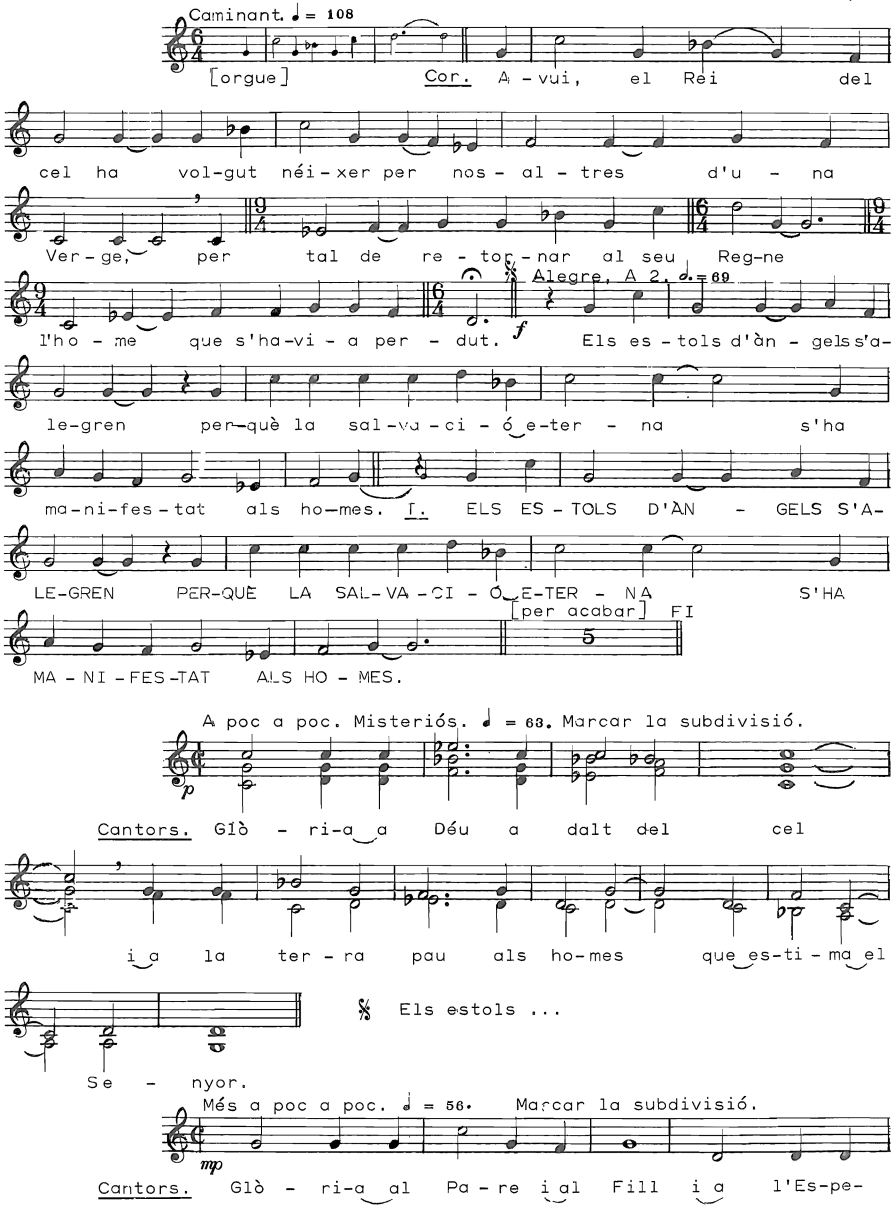

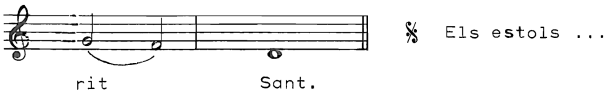

LECTURA SEGONA

Dels sermons de sant Lleó el Gran, papa

Sermo 1 *in Nativitate Domini*, 1-3

Adona't, oh cristià, de la teva dignitat

Avui ha nascut, dilectíssims, el nostre Salvador; alegrem-nos-en. Perquè no s'escau que hi hagi lloc per a la tristesa en el moment en què ens ha nascut la vida, que, un cop ja treta la por de la mort, ens proporciona el goig de l'eternitat promesa.

De la participació en aquesta joia no hi ningú exclòs; de raó, per a tothom, d'aquesta alegria universal, n'hi ha una de sola: nostre Senyor, destructor del pecat i de la mort. Com que ell no ha trobat ningú sense culpa, ha vingut a deslliurar-nos a tots. Que exulti el sant, perquè s'apropa la seva palma; que s'alegri el pecador, perquè és invitat al perdó; i que s'animi el gentil, perquè és cridat a la vida.

Perquè el Fill de Déu, en la plenitud dels temps disposada per l'altesa inescrutable de la determinació divina, va assumir la naturalesa humana per reconciliar-la amb el seu autor, a fi que l'inventor de la mort, el diable, fos vençut en aquella naturalesa que li havia proporcionat la victòria.

Aleshores, quan neix el Senyor, els àngels, en llur exultança, canten: *Glòria a Déu a dalt del cel*, i a la terra s'anuncia *pau als homes que estima el Senyor*. És que gent de tot el món contempla com s'edifica la Jerusalem celestial; ¿fins a quin punt no s'ha d'alegrar la petitesa dels homes davant aquesta obra inenarrable de la pietat divina, quan tant s'alegra la sublimitat dels àngels?

Estimadíssims, donem gràcies a Déu Pare pel seu Fill en l'Esperit Sant, perquè per la gran misericòrdia amb què ens va estimar s'ha apiadat de nosaltres: *Estàvem morts a causa dels nostres pecats, i ens*

féu reviure en Crist perquè fóssim en ell la nova criatura, la nova imatge.

Adona't, oh cristià, de la teva dignitat; fet ja partícip de la naturalesa divina, no vulguis retornar, per una vida degenerada, a la vilesa d'abans. No oblidis el cap ni el cos dels quals ets membre. Recorda't que t'han tret de la potestat de les tenebres i que has estat traslladat al Regna i a la llum de Déu.

El sagrament del baptisme t'ha fet temple de l'Esperit Sant: no vulguis fer marxar de tu, amb accions depravades, un estadant tan magnífic ni tornar-te a subjectar a l'esclavitud del diable: és la sang de Crist la que t'ha comprat.

Responsori II

Tomás Luis de Victoria (1548-1611): Motet *O magnum mysterium*

O magnum mysterium et admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum, jacentem in præsepio. Beata Virgo, cujus viscera meruerunt portare Dominum Jesum Christum. Alleluia.	*O gran misteri* *i admirable sagrament,* *que els animals veiessin nat el Senyor* *jeure al pessebre.* *Beneïda Verge, les vostres entranyes* *meresqueren portar nostre Senyor* *Jesucrist. Al·leluia.*

Antífona

Música: Albert Pàmies

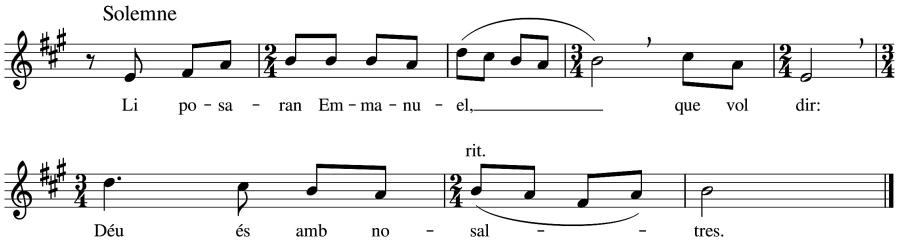

Càntic I

Is 26, 1-4.7-9.12

Himne després de la victòria sobre els enemics

Tenim una ciutat fortificada,
amb muralles i baluards que la salven.
Obriu les portes, i entrarà un poble just,
que guarda la fidelitat i manté ferm el seu cor.
Vós el guardeu en pau, perquè confia en Vós.

Confieu sempre en el Senyor,
que és la roca eterna.

El camí que el just segueix és la rectitud,
vós li aplaneu la ruta.
Senyor, estem atents al camí de la vostra Llei,
ens delim únicament pel vostre nom
i pel vostre record.

De nit us desitjo amb tota l'ànima,
em deleixo per vós del fons del cor:
sé que, tan bon punt
la vostra Llei apareixerà a la terra,
els habitants del món aprendran la bondat.

Senyor, concediu-nos la pau!
El fruit mateix del nostre treball és obra vostra.

Glòria al Pare i al Fill
i a l'Esperit Sant.
Com era al principi, ara i sempre
i pels segles dels segles. Amén.

Càntic II

Is 40, 1-8

Sobre l'adveniment del Senyor

"Consoleu, consoleu el meu poble",
diu el vostre Déu.
"Parleu amorosament a Jerusalem,
crideu i digueu-li
que s'ha acabat la seva servitud,
ha estat perdonada la seva culpa:
ha rebut de mans del Senyor
doble pena per tots els seus pecats."

Escolteu una veu que crida:
"Obriu en el desert una ruta al Senyor,
aplaneu en l'estepa un camí per al nostre Déu.
S'alçaran les fondalades
i s'abaixaran les muntanyes i els turons,

la serralada es tornarà plana,
el terreny escabrós serà una vall.
Llavors apareixerà la glòria del Senyor
i la veurà tothom alhora.
La boca del Senyor ho ha dit."

Sento una veu que em diu: "Crida!"
Jo li pregunto: "Què he de cridar?"
Em diu: "Que els homes són tots com l'herba,
duren un moment com la flor del prat.
L'herba s'asseca i la flor es marceix
així que bufa l'alè del Senyor.
És veritat: el poble és com l'herba.
L'herba s'asseca i la flor es marceix,
però la paraula del nostre Déu dura per sempre."

Glòria al Pare i al Fill
i a l'Esperit Sant.
Com era al principi, ara i sempre
i pels segles dels segles. Amén.

Càntic III

Is 66, 10-14a

Consolació i goig a la ciutat santa

Alegreu-vos, amb Jerusalem,
feu festa, tots els qui l'estimeu.
Estigueu contents amb ella,
tots els qui portàveu dol per ella;
sereu alletats amb l'abundància del seu consol,
i xuclareu les delícies de la seva llet.

Això diu el Senyor:
"Jo decantaré cap a ella, com un riu,
la pau i el benestar,
la riquesa de les nacions,
com un torrent desbordant.

Els teus nodrissons seran portats al braç,
i amanyagats sobre els genolls.
Com una mare consola el seu fill,
jo també us consolaré:
a Jerusalem sereu consolats.

Quan ho veureu, el vostre cor bategarà de goig
i reviuran com l'herba els vostres ossos."

Glòria al Pare i al Fill
i a l'Esperit Sant.
Com era al principi, ara i sempre
i pels segles dels segles. Amén.

Ant.

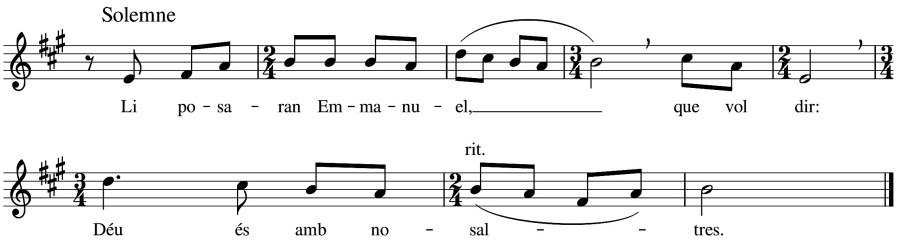

Evangeli

Lectura de l'evangeli segons Sant Mateu

Mt 1 ,18-25

Maria ha de tenir un fill, i li has de posar el nom de Jesús

Jesús, el Messies, vingué al món d'aquesta manera:

Maria, la seva mare, promesa amb Josep, abans de viure junts, es trobà que esperava un fill per obra de l'Esperit Sant. Josep, el seu espòs, que era un home bo, no volent fer-ho saber públicament, es proposava de desfer en secret l'acord matrimonial. Mentre ell hi pensava, se li aparegué en somni un àngel del Senyor que li digué:

«Josep, fill de David, no tinguis por de prendre a casa teva Maria com esposa. És cert que ella ha concebut per obra de l'Esperit Sant; ha de tenir un fill, i li has de posar el nom de Jesús, perquè ell salvarà dels pecats el seu poble».

Tot això va succeir perquè es complís allò que el Senyor havia anunciat pel profeta: «La verge tindrà un fill, i li posaran Emmanuel», que vol dir Déu-és-amb-nosaltres.

Josep es despertà i, complint el que l'àngel del Senyor li havia manat, la prengué a casa seva com esposa; el fill va néixer sense haver tingut relacions matrimonials. I li posà el nom de Jesús.

Te Deum

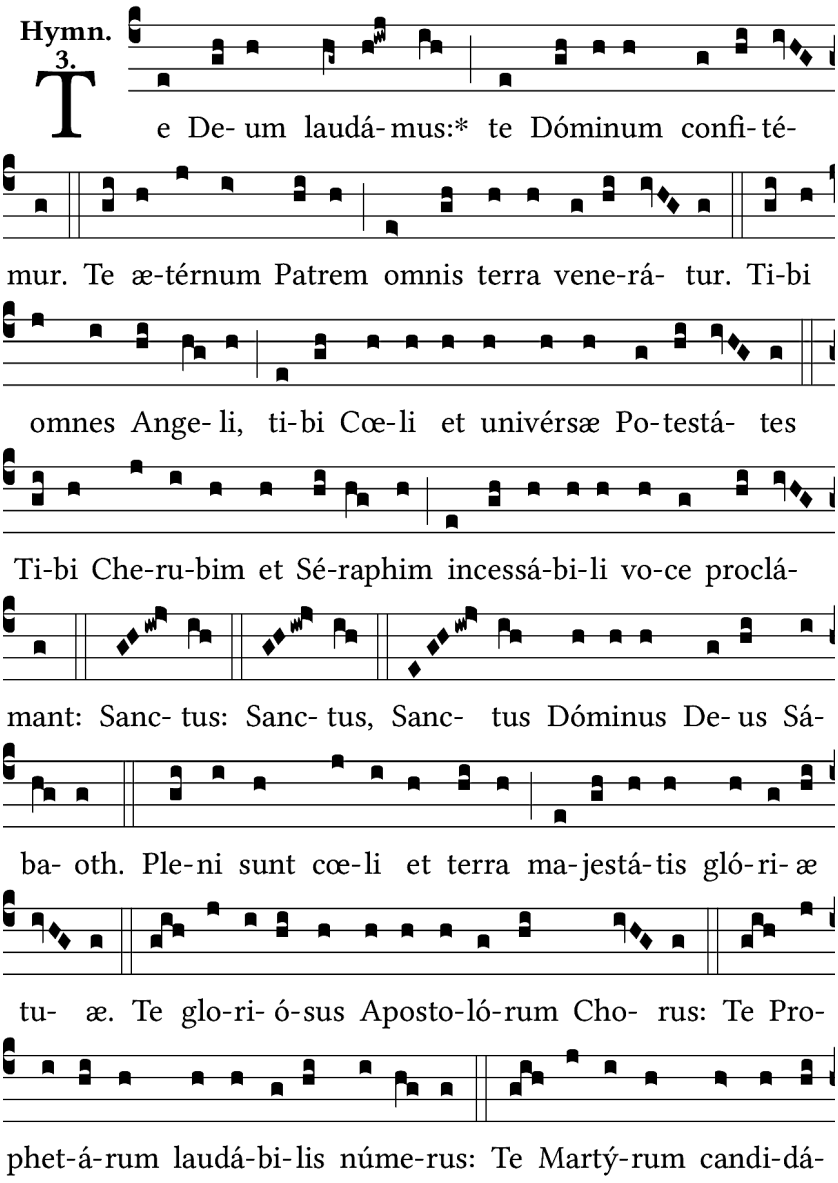
Hymn.
3.
Te De- um laudá- mus:* te Dóminum confi- té-
mur. Te æ-térnum Patrem omnis terra vene-rá- tur. Ti-bi
omnes Ange- li, ti-bi Cœ-li et univérsæ Po-testá- tes
Ti-bi Che-ru-bim et Sé-raphim incessá-bi-li vo-ce proclá-
mant: Sanc- tus: Sanc- tus, Sanc- tus Dóminus De- us Sá-
ba- oth. Ple-ni sunt cœ-li et terra ma-jestá-tis gló-ri- æ
tu- æ. Te glo-ri- ó-sus Aposto-ló-rum Cho- rus: Te Pro-
phet-á-rum laudá-bi-lis núme-rus: Te Martý-rum candi-dá-

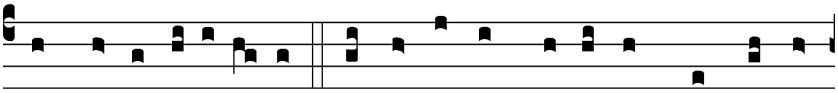

tus laudat exérci- tus. Te per orbem terrá- rum sancta con-

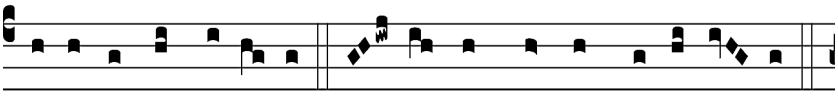

fi- té- tur Ecclé- si- a: Pa- trem imménsæ ma- jestá- tis

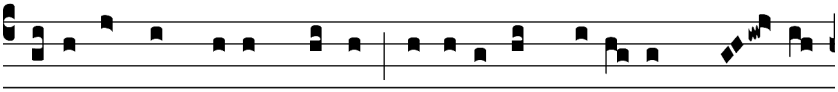

Vene- rándum tu- um ver- um, et úni- cum Fí- li- um; Sanc- tum

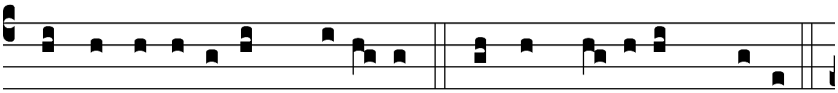

quoque Pa- rácli- tum Spí- ri- tum. Tu Rex gló- ri- æ, Christe.

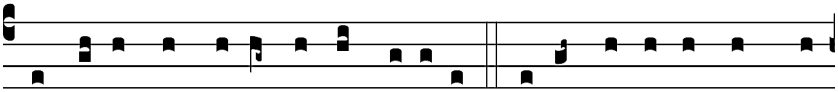

Tu Patris sempi- térnus es Fí- li- us. Tu ad li- be- rándum su-

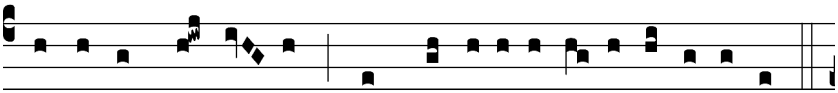

sceptú- rus hó- mi- nem, non horru- ísti Vírgi- nis ú- ter- um.

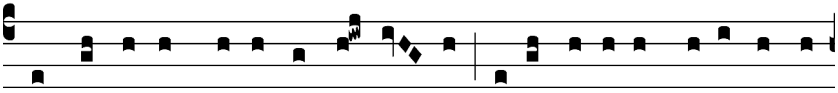

Tu de- victo mortis a- cú- le- o, ape- ru- ísti credénti- bus

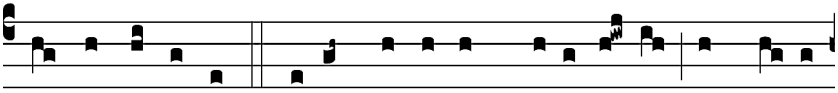

regna cœ- ló- rum. Tu ad déxter- am De- i se- des, in gló- ri-

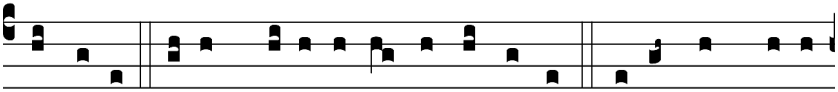

a Patris. Judex créde- ris es- se ventú- rus. Te ergo quæsu-

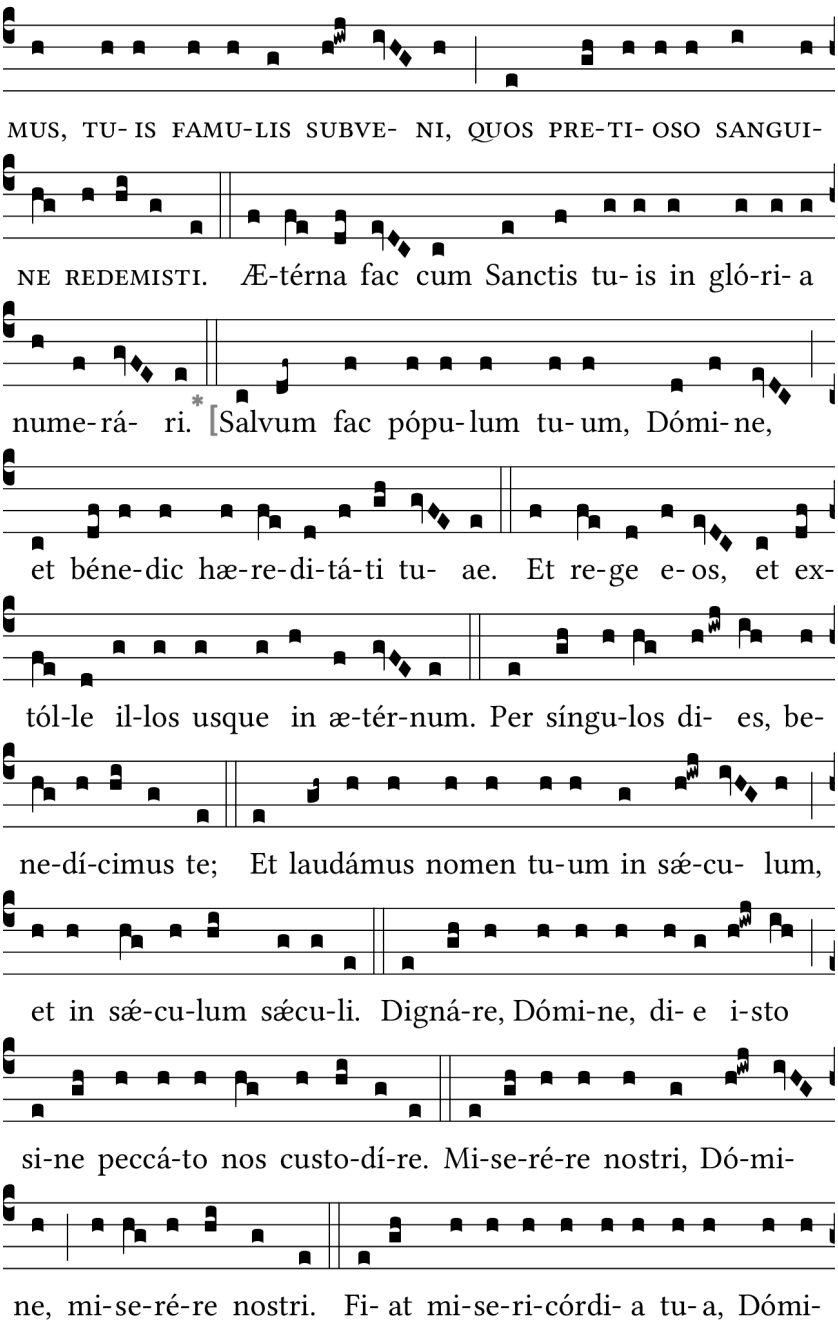
MUS, TU- IS FAMU-LIS SUBVE- NI, QUOS PRE-TI- OSO SANGUI-
NE REDEMISTI. Æ-térna fac cum Sanctis tu- is in gló-ri- a
nume-rá- ri. * [Salvum fac pópu- lum tu- um, Dómi- ne,
et béne-dic hæ-re-di-tá-ti tu- ae. Et re-ge e- os, et ex-
tól-le il-los usque in æ-tér-num. Per síngu-los di- es, be-
ne-dí-cimus te; Et laudámus nomen tu-um in sǽ-cu- lum,
et in sǽ-cu-lum sǽcu-li. Digná-re, Dómi-ne, di- e i-sto
si-ne peccá-to nos custo-dí-re. Mi-se-ré-re nostri, Dó-mi-
ne, mi-se-ré-re nostri. Fi- at mi-se-ri-córdi- a tu- a, Dómi-

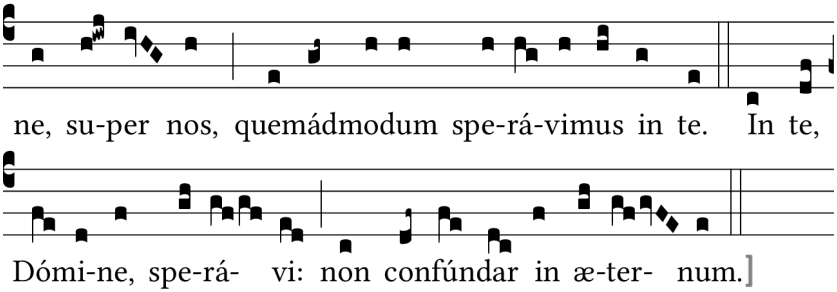

Oh Déu, us lloem,
Senyor, us glorifiquem.
Oh Pare etern,
tota la terra us venera.

Tots els àngels,
els querubins i els serafins
no cessen mai d'aclamar-vos:

Sant, sant, sant és el Senyor,
Déu de l'univers.
El cel i la terra són plens
de la majestat de la vostra glòria.

El cor gloriós dels Apòstols,
l'estol venerable dels profetes,
l'exercit esclatant dels màrtirs
us donen lloança.

Per tota la terra la santa
Església us proclama:
Pare d'immensa majestat,
Fill únic veritable i adorable,
Esperit Sant, defensor.

Oh Crist, vós sou el Rei de la gloria.
Vós sou el Fill etern del Pare.

Vós, en fer-vos home per alliberar els homes,
no defugíreu d'entrar en el si de la Verge.

Vós, vençut l'agulló de la mort,
obríreu als creients el Regne del cel.

Vós seieu a la dreta de Déu, en la gloria del Pare.
I creiem que un dia retornareu com a jutge.

Us demanem, doncs,
que socorregueu els vostres servents
que heu redimit amb la vostra sang preciosa.

Feu que siguem comptats en el nombre deis vostres sants,
en la glòria eterna.

[Senyor, salveu el vostre poble i beneïu la vostra heretat.

Sigueu el seu pastor,
preneu-lo sempre als vostres braços.

Us beneïm dia rere dia
i lloem per sempre el vostre nom.

Senyor, digneu-vos a guardar-nos avui lliures de pecat.

Senyor, tingueu pietat de nosaltres, tingueu pietat.

Que el vostre amor, Senyor,
no ens deixi mai; aquesta
és l'esperança que posem en vós.

En vós, Senyor, m'emparo,
*que mai no quedi confós.]**

*(*Aquesta part pot ser omesa)*

ORACIÓ

℣. Preguem.

Oh Déu, que d'una manera admirable creàreu la dignitat de la naturalesa humana i d'una manera encara més admirable l'heu restaurada, feu que participem de la divinitat d'aquell que es dignà a compartir la nostra condició humana. Per nostre Senyor Jesucrist, el vostre Fill, que amb vós viu i regna, en la unitat de l'Esperit Sant, Déu, pels segles dels segles. ℟. Amén.

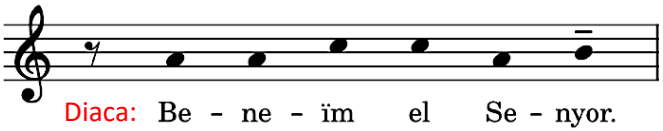

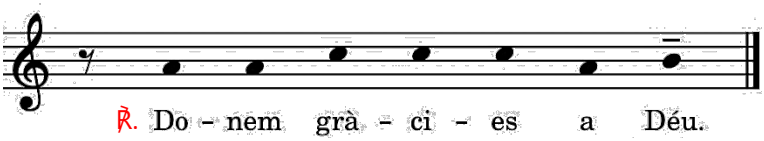

* * *

Finalitzat l'Ofici de Lectura, la celebració de la Nit de Nadal prossegueix al Cor de la Catedral amb la proclamació del Liber Generationis *i el Cant de la Sibil·la.*

II. LIBER GENERATIONIS

℣. *Dominus vobiscum.*
℟. *Et cum spiritu tuo.*
℣. *Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.*
℟. *Gloria tibi, Domine.*

cf. Mt 1, 1-16 *Música: Mariona Viola*

Liber generationis Jesu Christi filii David, filii Abraham.

Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Jacob. Jacob autem genuit Judam, et fratres ejus. Judas autem genuit Phares, et Zaram de Thamar. Phares autem genuit Esron […]
Et post transmigrationem Babylonis: Jechonias genuit Salathiel. Salathiel autem genuit Zorobabel. Zorobabel autem genuit Abiud. Abiud autem genuit Eliacim. Eliacim autem genuit Azor. Azor autem genuit Sadoc. Sadoc autem genuit Achim. Achim autem genuit Eliud. Eliud autem genuit Eleazar. Eleazar autem genuit Mathan. Mathan autem genuit Jacob. Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ, de qua natus est Jesus, qui vocatur Christus.

Llibre de la genealogia de Jesús, el Crist, fill de David, fill d'Abraham.

Abraham fou el pare d'Isaac; Isaac, de Jacob; Jacob, de Judà i els seus germans. Judà fou el pare de Fares i Zaré, fills de Tamar; Fares fou el pare d'Hesron […] Després de la deportació de Babilònia, Jeconies fou el pare de Salatiel; Salatiel, de Zorobabel; Zorobabel, d'Abihud; Abihud, d'Eliaquim; Eliaquim, d'Azor; Azor, de Sadoc; Sadoc, d'Aquim; Aquim, d'Elihud; Elihud, d'Eleazar; Eleazar, de Matan; Matan, de Jacob; Jacob, de Josep, l'espòs de Maria, de la qual nasqué Jesús l'anomenat Crist.

CANT DE LA SIBIL·LA

(Versió de la Catedral de Barcelona, segle XVI)

Proclamació

Quid Sibilla vaticinando etiam de Christo clamaverit in medium proferamus. Audite quid dixerit.

Allò que la Sibil·la, tot vaticinant, clamà de Crist, clarament ho proferim. Escolteu què digué.

Resposta de la Sibil·la

El jorn del judici parrà*[*] *qui haurà fet servici. (℟)

Estrofes

(cada any la Sibil·la n'escull algunes; grafia original del manuscrit C de l'Arxiu Capitular)

Un rey vindrà perpetual,
vestit de nostra carn mortal;
del cel vindrà tot certament
per fer de tots lo jutjament. (℟)

Del cel gran foch devallarà,
com a çofre molt pudirà;
La Terra cremarà amb furor,
la gent haurà molt gran terror. (℟)

Los infants que nats no seran
Dins en les mares cridaran
Y diran tots plorosament
Ajuda'ns Déu omnipotent. (℟)

Mare de Déu pregau per nos,
pus sou mare dels pecadós:
que bona sentència hajam,
y paradís possejam. (℟)

Vosaltres tots qui escoltau,
devotament a Déu pregau,
de cor ab gran devoció
que.ns aport a salvació. Amén. (℟)

Resposta final:

*Enguany estrena del compositor Ramon Humet i Coderch (*1968)*

* * *

Finalitzat el Cant de la Sibil·la, el ministres sagrats tornen a la sagristia per a revestir-se, i tot sortint en processó des del claustre, prosseguir la litúrgia de la Nit de Nadal l'Altar Major amb la celebració de la Santa Missa.

[*] *Parrà*: en català antic, *apareixerà.*

III. Celebració de l'Eucaristia de la Nit de Nadal

PROCESSÓ D'ENTRADA

Himne *Joia en el món* Música: Georg Friedrich Händel (1685-1759) (?)

Adaptació: Artur Martorell

Joia en el món! Jesús és nat! Oh, terra! El teu Senyor rep amb amor i humilitat, i canta a sa llaor.	*¡Alegría en el mundo! ¡Jesús ha nacido! ¡Oh, tierra! A tu Señor recibe con amor y humildad, y canta su alabanza.*
Joia en el món! Amb nostres cants lloem el Salvador. Muntanyes, rius, comes i plans, ens facin de ressò.	*¡Alegría en el mundo! Con nuestros cantos alabamos al Salvador. Montañas, ríos, comas y llanos, nos hagan de eco.*
Joia en el món! Des del coval Jesús ens obrirà, del Paradís el gran portal, i allí ens acollirà.	*¡Alegría en el mundo! Desde la cueva Jesús nos abrirá, del Paraíso el gran portal, y allí nos acogerá.*

KYRIE (Cant gregorià: Kyrie VIII, *Missa de Angelis*)

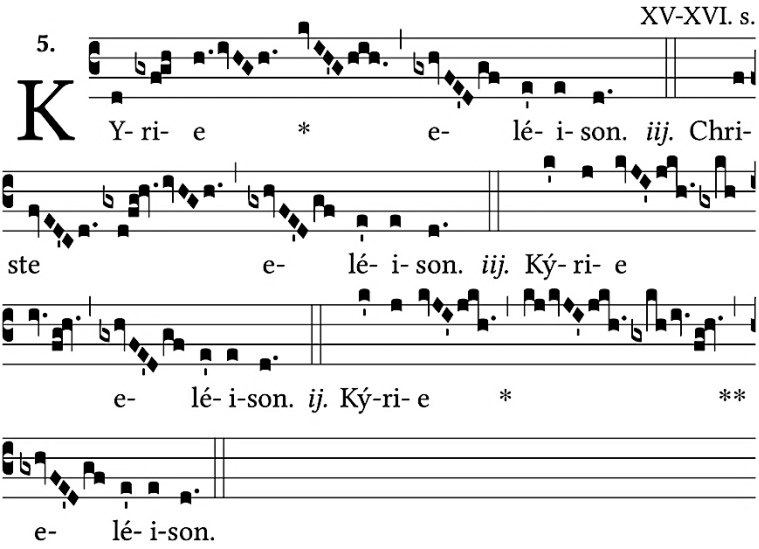

Senyor, tingueu pietat.	*Señor, ten piedad.*
Crist, tingueu pietat.	*Cristo, ten piedad.*
Senyor, tingueu pietat.	*Señor, ten piedad.*

GLÒRIA (Cant gregorià: Gloria VIII, *Missa de Angelis*)

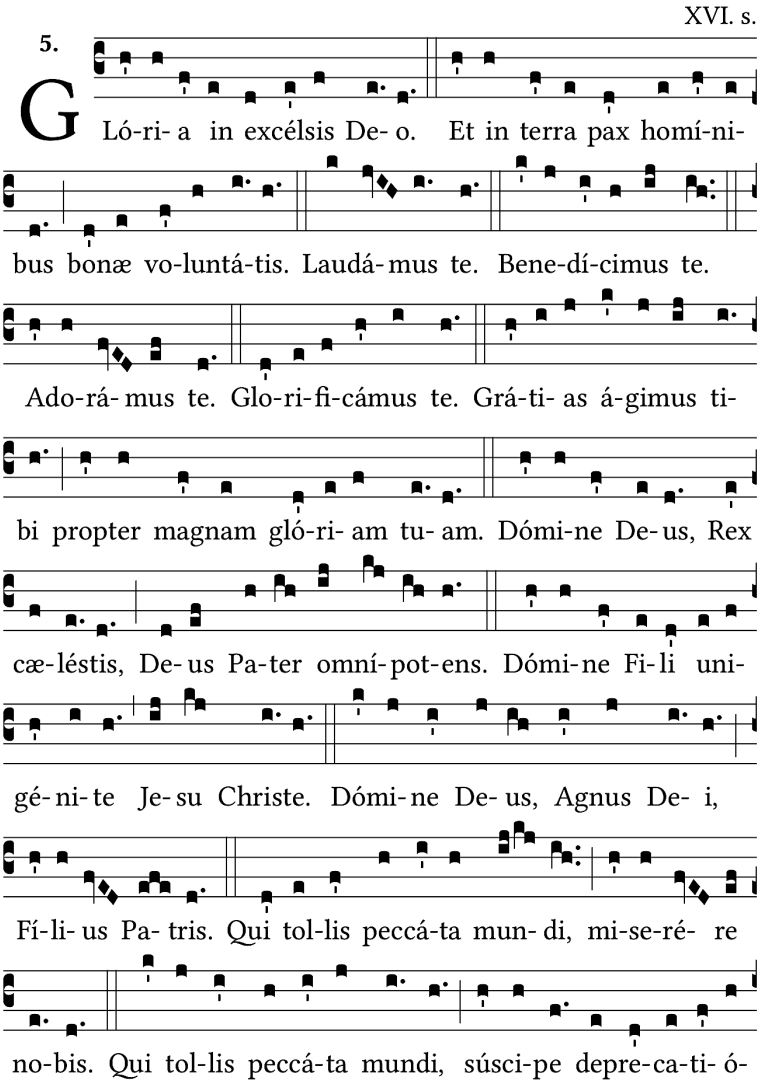

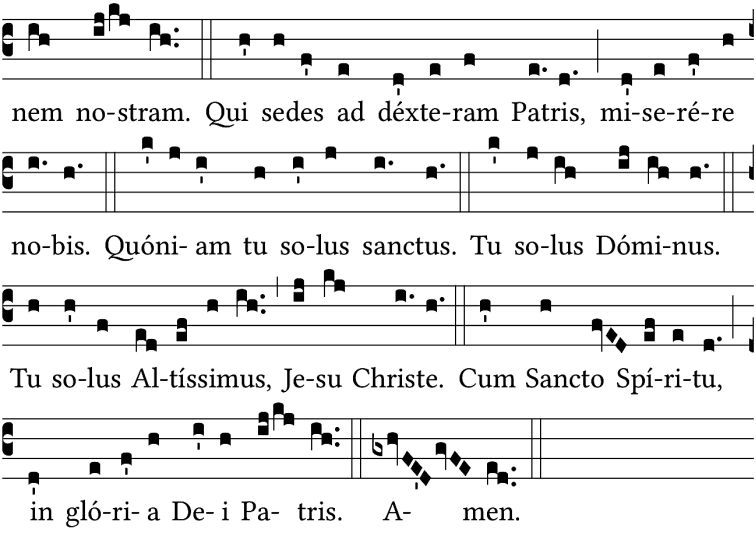

Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que estima el Senyor.
Us lloem. Us beneïm. Us adorem. Us glorifiquem. Us donem gràcies per la vostra immensa glòria, Senyor Déu, Rei celestial, Déu Pare omnipotent, Senyor, Fill unigènit, Jesucrist, Senyor Déu, Anyell de Déu, Fill del Pare.
Vós, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres; vós, que lleveu el pecat del món, acolliu la nostra súplica; vós, que seieu a la dreta del pare, tingueu pietat de nosaltres. Perquè vós sou l'únic Sant, vós l'únic Senyor, vós l'únic Altíssim, Jesucrist, amb l'Esperit Sant, en la glòria de Déu Pare. Amén.

Gloria a Dios en el cielo, y en la tierra paz a los hombres que ama el Señor.
Por tu inmensa gloria te alabamos, te bendecimos, te adoramos, te glorificamos, te damos gracias, Señor Dios, Rey celestial, Dios Padre todopoderoso Señor, Hijo único, Jesucristo, Señor Dios, Cordero de Dios, Hijo del Padre. Tú que quitas el pecado del mundo, ten piedad de nosotros; tú que quitas el pecado del mundo, atiende nuestra súplica; tú que estás sentado a la derecha del Padre, ten piedad de nosotros.
Porque sólo tú eres Santo, sólo tú Señor, sólo tú Altísimo, Jesucristo, con el Espíritu Santo en la gloria de Dios Padre. Amén.

PSALM RESPONSORIAL

Música: Ireneu Segarra, OSB (1917-2005)

Ps 95, 1-3.11-13 (℟.: Lc 2, 11)

Canteu al Senyor un càntic nou;
canteu al Senyor arreu de la terra,
canteu al Senyor, beneïu el seu nom.
Anuncieu de dia en dia que ens ha salvat,
conteu a les nacions la seva glòria,
conteu a tots els pobles els seus prodigis.

Cantad al Señor un cántico nuevo;
cantad al Señor por toda la tierra,
cantad al Señor, bendecid su nombre.
Proclamad día tras día su victoria.
Contad a los pueblos su gloria,
sus maravillas a todas las naciones.

℟.

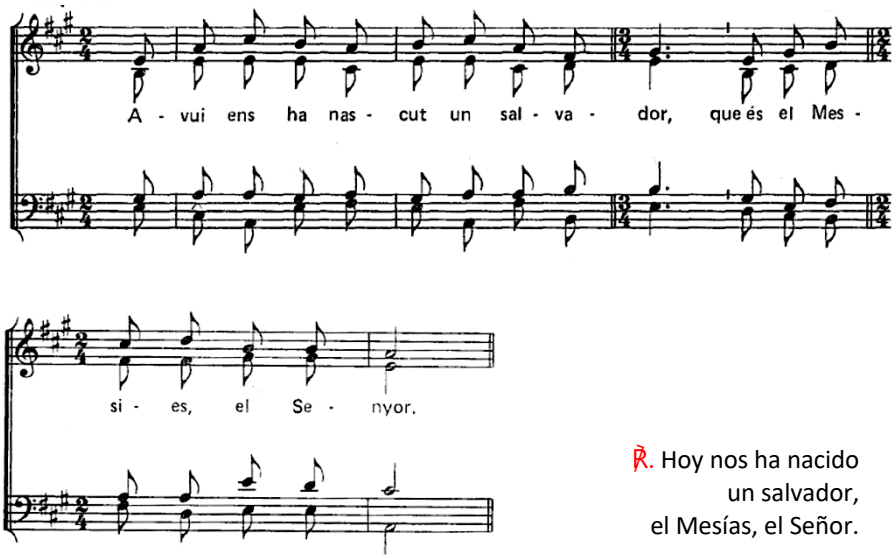

℟. Hoy nos ha nacido
un salvador,
el Mesías, el Señor.

℟.
El cel se n'alegra, la terra hi fa festa,
bramula el mar amb tot el que s'hi mou,
jubilen els camps amb tot el que hi ha,
criden de goig els arbres del bosc,
en veure que ve el Senyor,
que ve a judicar la terra.
℟.
Judicarà tot el món amb justícia,
tots els pobles amb la seva veritat.
℟.

℟.
El cielo se alegra, la tierra hace fiesta,
grita el mar con todo lo que se mueve,
jubilan los campos con todo lo que hay,
gritan de júbilo los árboles del bosque.
Delante del Señor, que ya llega,
ya llega a regir la tierra.
℟.
Regirá el orbe con justicia
y los pueblos con fidelidad.
℟.

AL·LELUIA *cf. Lc 1, 28.42*

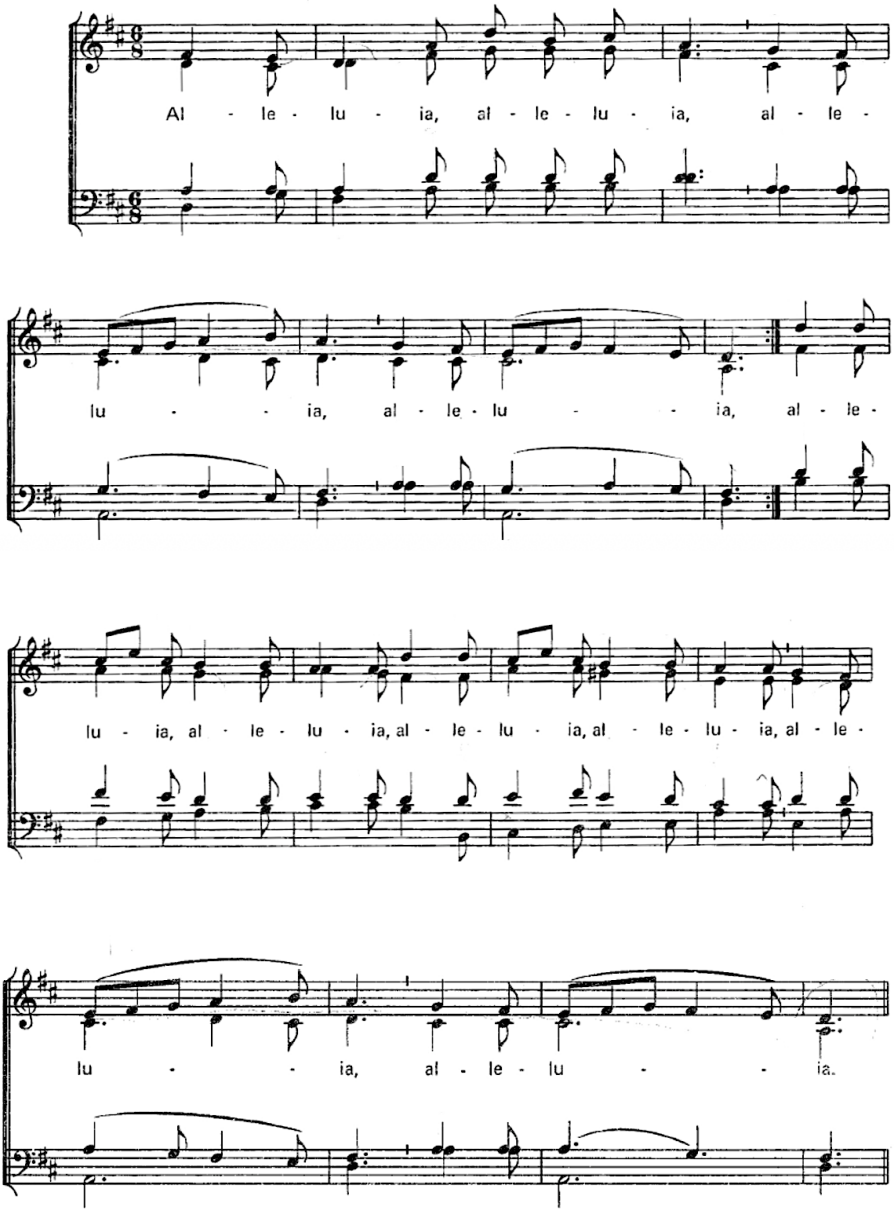

Us anuncio una gran alegria: Avui ens ha nascut el Salvador, que és el Messies, el Senyor.

Os anuncio una gran alegría: Hoy nos ha nacido el Salvador, que es el Mesías, el Señor.

CREDO · *Símbol dels Apòstols* Música: Lluís Romeu (1874-1937)

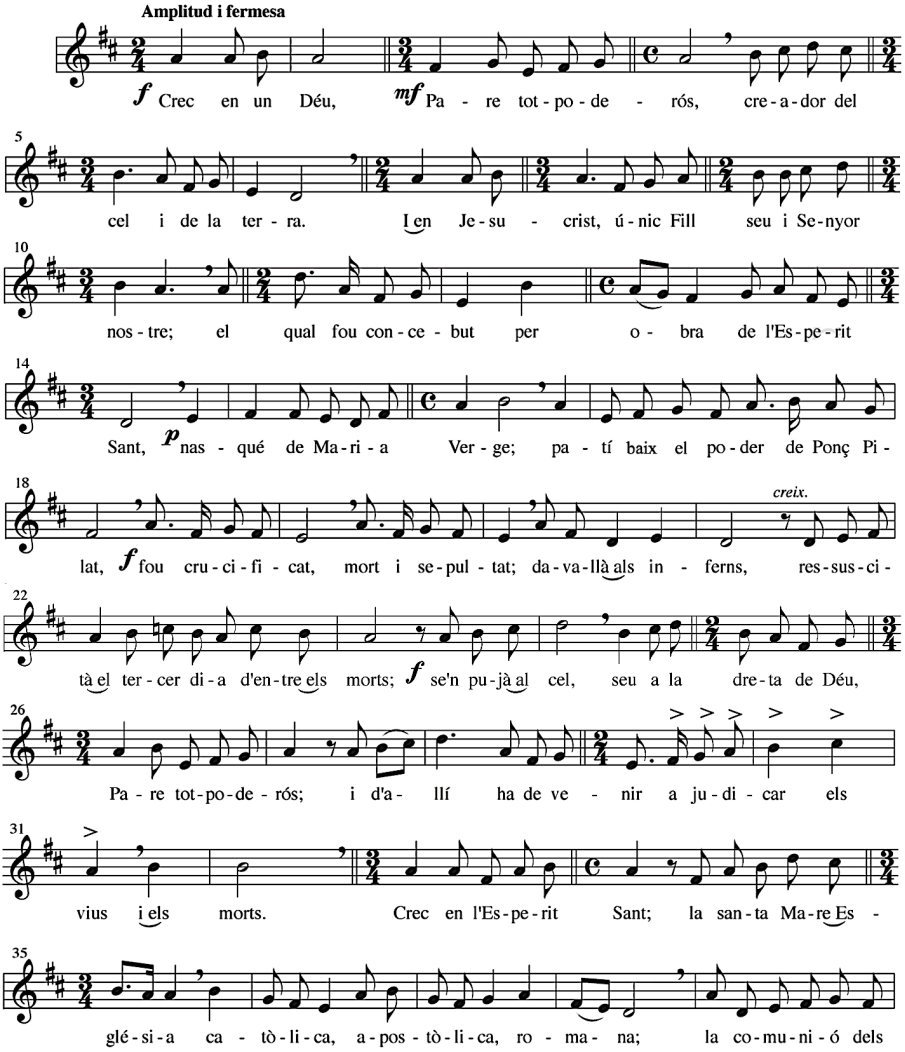

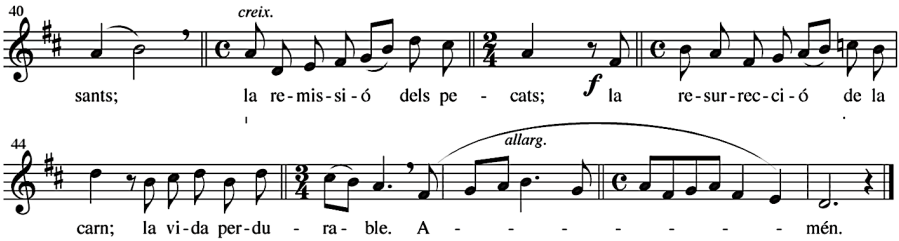

Símbolo de los Apóstoles

Creo en Dios, Padre todopoderoso, creador del cielo y de la tierra. Creo en Jesucristo, su único Hijo, nuestro Señor, que fue concebido por obra y gracia del Espíritu Santo, nació de santa María Virgen, padeció bajo el poder de Poncio Pilato, fue crucificado, muerto y sepultado, descendió a los infiernos, al tercer día resucitó de entre los muertos, subió a los cielos y está sentado a la derecha de Dios, Padre todopoderoso. Desde allí ha de venir a juzgar a vivos y muertos. Creo en el Espíritu Santo, la santa Iglesia católica, la comunión de los santos, el perdón de los pecados, la resurrección de la carne y la vida eterna. Amén.

OFERTORI

Motet *Hodie Chistus natus est* Música: Giovanni Gabrieli (1553-1612)

Vespres de Nadal: Antífona del Magnificat

Hodie Christus natus est; hodie Salvator apparuit; hodie in terra canunt Angeli, lætantur Archangeli. Hodie exsultant justi, dicentes: Gloria in excelsis Deo. Alleluia.	Avui ha nascut el Crist; avui ha a aparegut el Salvador; avui els àngels i els arcàngels canten a la terra; avui els justos exulten i diuen: Glòria a Déu a dalt del cel, al·leluia.	*Hoy ha nacido Cristo; hoy ha aparecido el Salvador; hoy los ángeles y los arcángeles cantan en la tierra; hoy los justos exultan y dicen: Gloria a Dios en el cielo, aleluya.*

SANCTUS (Cant gregorià: Sanctus VIII *de Angelis*)

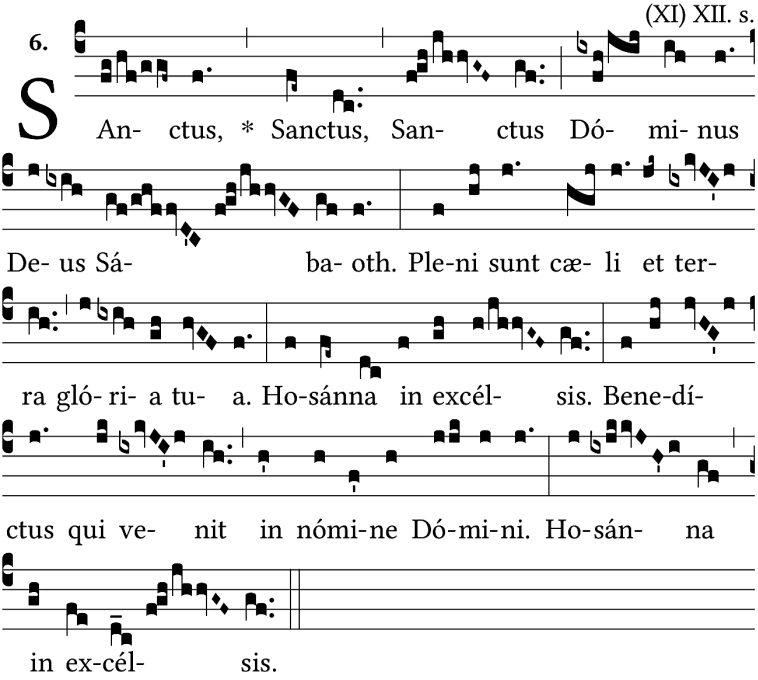

Sant, sant, sant és el Senyor, Déu de l'univers. El cel i la terra són plens de la vostra glòria. Hosanna a dalt del cel! Beneït el qui ve en nom del Senyor. Hosanna a dalt del cel!

Santo, santo, santo es el Señor, Dios del Universo. Llenos están el cielo i la tierra de tu gloria. ¡Hosanna en el cielo! Bendito el que viene en nombre del Señor. ¡Hosanna en el cielo!

AGNUS DEI (Cant gregorià: Agnus Dei VIII *de Angelis*)

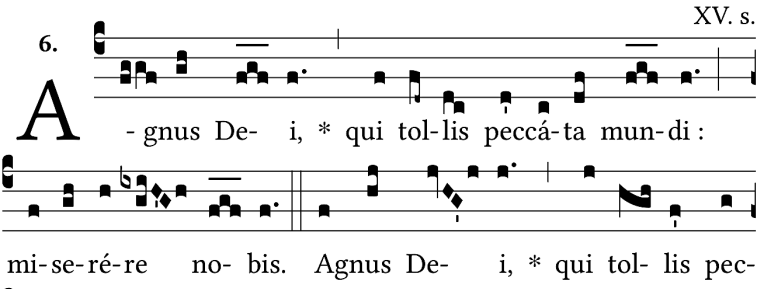

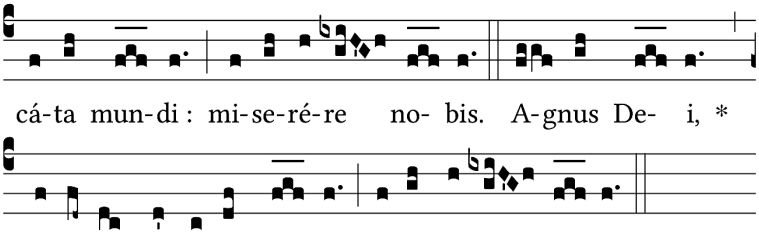

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món: tingueu pietat de nosaltres. Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món: tingueu pietat de nosaltres. Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món: doneu-nos la pau.	*Cordero de Dios, que quitas el pecado del mundo, ten piedad de nosotros.* *Cordero de Dios, que quitas el pecado del mundo, ten piedad de nosotros.* *Cordero de Dios, que quitas el pecado del mundo, danos la paz.*

COMUNIÓ

Nadala *El noi de la mare* Música: Ernest Cervera (1896-1972)

Popular catalana - Jacint Verdaguer (1845-1902)

Què li darem a n'el Noi de la Mare? Què li darem que li sàpiga bo? Li darem panses amb unes balances, li darem figues amb un paneró. Què li darem al Fillet de Maria? Què li darem al formós Infantó? Panses i figues i nous i olives, panses i figues i mel i mató. Tam-pa-tam-tam, que les figues són verdes. Tam-pa-tam-tam, que ja maduraran. Si no maduren el dia de Pasqua, maduraran en el dia de Ram.	*¿Qué le daremos al Niño de la Madre?* *¿Qué le daremos que le agrade?* *Le daremos pasas en una balanza,* *le daremos higos en un cesto.* *¿Qué le daremos al Hijito de María?* *¿Qué le daremos al hermoso Niño?* *Pasas e higos y nueces y olivas* *pasas e higos y miel y requesón.* *Tam-pa-tam-tam que los higos están verdes.* *Tam-pa-tam-tam que ya madurarán.* *Si no maduran el día de Pascua,* *madurarán en el día de Ramos.*

Himne *Es ist ein Ros entsprungen* Música: Michael Praetorius (1571-1621)

Popular alemanya

Es ist ein Ros entsprungen,
aus einer Wuzel zart,
wie uns die Alten sungen,
von Jesse war die Art
uns hat ein Blümlein bracht
mitten im kalten Winter,
wohl zu der halben Nacht.

Das Röslein, das ich meine,
davon Jesaia sagt,
ist Maria die reine
die uns das Blümlein bracht.
Aus Gottes ew'gem Rat
hat sie ein Kind geboren
und blieb ein reine Magd.

La flor més bella es
bada en el roser
sagrat; poncella
desitjada, miracle
somniat...
La rosa que ha florit,
l'hivern amorosia
al punt de mitjanit.

És flor de profecia
amb flaire d'antigor;
la Verge en la collia,
la mare del Senyor.
Desembre beneït,
has vist la primavera
avui a mitjanit.

Una rosa ha brotado
en un lindo vergel,
el capullo anunciado
del tallo de Jesé.
Ha nacido una flor
en medio de la noche,
de un invierno helador.

El capullo de rosa al que
me refiero,
ya menciona Isaías:
Es María Inmaculada,
que nos trajo la florecilla.
De la eterna palabra de
Dios ha dado a luz un Hijo,
y se mantiene doncella y
pura.

FINAL I ADORACIÓ

Himne *Resonet in laudibus*, a 5 veus Música: Michael Praetorius

Anònim; nadala ca. 1360

1. Resonet in laudibus
cum jucundis plausibus
Sion cum fidelibus:
Apparuit quem genuit
Maria.

2. Christus natus hodie
ex Maria Virgine
sine viri semine:
Apparuit…

3. Pueri concinite,
nato regi [Jesu] psallite,
voce pia dicite:
Apparuit…

1. Ressoni amb lloances
i amb alegres aplaudiments
Sió amb els fidels:
Ha aparegut aquell qui
Maria donà a llum.

2. Crist ha nascut avui
de Maria Verge
sense llavor d'home:
Ha aparegut aquell…

3. Infants, junts
canteu al rei nat,
digueu amb pietosa veu:
Ha aparegut aquell…

Allò que va predir Gabriel
s'ha complert.

1. Resuene con alabanzas
y con alegres aplausos
Sión con sus fieles:
Ha aparecido aquel que
María dio a luz.

2. Cristo ha nacido hoy
de María Virgen
sin semilla de hombre:
Ha aparecido…

3. Niños, juntos
cantad al rey nato,
decid con piadosa voz:
Ha aparecido…

Lo que predijo Gabriel se
ha cumplido.

Sunt impleta quae prædixit Gabriel.
Eia, eia, Virgo Deum genuit
quod divina voluit clementia.

Hodie apparuit in Israel:
Ex Maria Virgine est natus Rex.

Magnum nomen Domini Emmanuel
quod annuntiatum est per Gabriel.

Sí, sí, la Verge ha donat a llum a Déu
com la clemència divina volgué.

Avui ha aparegut a Israel:
De la Mare Verge és nat el Rei.

El gran nom del Senyor Emmanuel
que fou anunciat per Gabriel.

Sí, sí, la Virgen ha dado a luz a Dios
como la clemencia divina deseó.

Hoy ha aparecido en Israel:
De la Madre Virgen ha nacido el Rey.

El gran nombre del Señor Emmanuel
que fue anunciado por Gabriel.

Nadala *Fum, fum, fum*

Adaptació: Robert Shaw (1916-1999)
Popular catalana (s. XVI-XVII?)

A vint-i-cinc de desembre
fum, fum, fum (bis)
Ha nascut un minyonet
ros i blanquet, ros i blanquet;
fill de la Verge Maria,
és nat en una establia.
Fum, fum, fum.

Allà dalt de la muntanya
fum, fum, fum (bis)
Si n'hi ha dos pastorets
abrigadets, abrigadets;
amb la pell i la samarra,
mengen ous i botifarra.
Fum, fum, fum.

A vint-i-cinc de desembre
fum, fum, fum (bis)
n'és el dia de Nadal,
molt principal, molt principal,
quan n'eixirem de matines,
farem bones escudines.

A veinticinco de diciembre
fum, fum, fum (bis)*
Ha nacido un niñito
rubio y blanquito, rubio y blanquito;
hijo de la Virgen María,
ha nacido en un establo.
Fum, fum, fum.

Allí arriba de la montaña
fum, fum, fum (bis)
Si hay dos pastorcillos
abrigaditos, abrigaditos;
con la piel y la zamarra,
comen huevos y butifarra.
Fum, fum, fum.

A veinticinco de diciembre
fum, fum, fum (bis)
es el día de Navidad,
muy principal, muy principal,
cuando salimos de maitines,
haremos buenas escudellas.
Fum, fum, fum.

Dios os dé unas santas fiestas
fum, fum, fum (bis)

Fum, fum, fum.

Déu vos do unes santes festes
fum, fum, fum (bis)
faci fred, faci calor,
serà el millor, serà el millor
de Jesús farem memòria
perquè ens vulgui dalt la glòria.
Fum, fum, fum.

haga frío, haga calor,
será el mejor, será el mejor
de Jesús haremos memoria
para que nos quiera en la gloria.
Fum, fum, fum.

*Literalmente, "humo". Quizás se refiera al fuego del hogar durante la noche de Navidad.

Nadala *El desembre congelat*

Melodia francesa del s. XVI; harmonització de Bernat Vivancos (*1973)

Lletra: popular catalana

El desembre congelat
confús se retira;
abril de flors coronat
tot el món admira.
Quan en un jardí d'amor
neix una divina flor,
d'una ro, ro, ro,
d'una sa, sa, sa,
d'una ro, d'una sa,
d'una rosa bella,
fecunda i poncella.

El primer pare causà
la nit tenebrosa
que a tot el món ofuscà
la vista penosa,
mes en una mitja nit
brilla el sol que n'és eixit
d'una be, be, be,
d'una lla, lla, lla,
d'una be, d'una lla,
d'una bella aurora,
que el cel enamora.

El mes de maig ha florit
sense ser-ho encara,
un lliri blanc tot polit

El diciembre congelado
confuso se retira;
abril de flores coronado
todo el mundo admira.
Cuando en un jardín de amor
nace una divina flor,
de una ro, ro, ro,
de una sa, sa, sa,
de una ro, de una sa,
de una rosa bella,
fecunda y tierna.

El primer padre provocó
la noche tenebrosa
que en todo el mundo ofuscó
la vista penosa,
mas en una media noche
brilla el sol que ha salido
de una be, be, be,
de una lla, lla, lla,
de una be, de una lla,
de una bella aurora,
que el cielo enamora.

El mes de mayo ha florecido
sin serlo aún,
un lirio blanco bien hermoso
de fragancia rara
que por todo el mundo se siente
de levante hasta poniente
y que con dul, dul, dul,

de fragància rara
que per tot el món se sent
de llevant fins a ponent
i que amb dol, dol, dol,
i que amb çu, çu, çu,
i que amb dol, i que amb çu,
i que amb sa dolçura
dóna gran ventura.

y que con zu, zu, zu,
y que con dul, y que con zu,
y que con su dulzura
da gran ventura.

El tamborilero / El petit timbaler

Música atribuïda a Katherine Kennicott Davis (1892-1980)
(tal vegada sobre un original txec)

El camino que lleva a Belén
baja hasta el valle que la nieve
cubrió; los pastorcillos quieren ver a
su rey, le traen regalos en su
humilde zurrón.
Ropo-pon-pon, ropo-pon-pon.
Ha nacido en un portal de Belén
el Niño Dios.

El camí llarg que porta a Betlem,
baixa a la gran vall que la neu ha
cobert, els pastorets ja volen veure
el seu Rei, li porten coses dins el seu
vell sarró.
Rampatam pam, rampatam pam.
Ha nascut en un coval de Betlem,
l'Infant Jesús.

Yo quisiera poner a tus pies
algún presente que te agrade,
Señor; mas tú ya sabes que soy
pobre también y no poseo más que
un viejo tambor.
Ropo-pon-pon, ropo-pon-pon.
En tu honor, frente al portal, tocaré
con mi tambor.

Jo voldria donar-te minyó,
alguna cosa que et pogués agradar
però tu saps que jo sóc pobre també
i que no tinc res més que aquest vell
timbal.
Rampatam pam, rampatam pam
Sols per tu en el coval tocaré, el
meu timbal.

El camino que lleva a Belén
lo voy marcando con mi viejo
tambor, nada hay mejor que yo te
pueda ofrecer, su ronco acento es un
canto de amor.
Ropo-pon-pon, ropo-pon-pon.
Cuando Dios me vio tocando ante él
con mi tambor, me sonrió.

El camí llarg que porta a Betlem,
jo vaig marcant amb el so del meu
timbal, i res millor no et podria
oferir, son ronc sonar és un bell
càntic d'amor,
al Redemptor, al Redemptor.
Quan Jesús sentí la meva cançó, em
somrigué.

EL CANT DE LA SIBIL·LA

La sibil·la de la Nit de Nadal representa un personatge femení, vestit a l'antiga amb riques vestidures i que, amb una espasa a la mà, anuncia el futur enmig d'un gran trasbals. Les sibil·les originals eren profetesses de l'antiguitat pagana greco-romana, i una d'elles, la Sibil·la de Cumes (a Eritrea), trobà acollida en el cristianisme amb la intenció de mostrar que la vinguda de Crist era també esperada per altres cultures i religions antigues.

*A l'Alta Edat Mitjana començà el costum d'incloure amb les matines de Nadal una versificació en llatí sobre les profecies sibil·lines, anunciant tant el naixement de Crist com la seva segona vinguda a la fi del món. Durant la Baixa Edat Mitjana, el llatí fou substituït pel català i per altres llengües vernacles. Amb el temps, les diverses estrofes en català foren adaptant-se als girs lingüístics del lloc, però mantingueren sempre una certa correspondència de temàtica. En tot cas, la peculiar tornada ("*El jorn del judici parrà qui haurà fet servici*") es mantingué tant en el text com en la melodia original (un cant pla), malgrat que el mot* parrà *(que en català antic tenia el significat d'*apareixerà*) caigué en desús… i en alguns llocs acabà substituït per altres verbs. La melodia de base també es mantingué sempre, però sovint fou adornada amb tants melismes (com a Mallorca) que podia confondre sobre el seu origen.*

A la Catedral de Barcelona, el Cant de la Sibil·la fou cantat i representat des de molt antic fins l'any 1575, quan les directrius proposades pel Concili de Trento en desaconsellaren la continuïtat. Només a Mallorca i a la Catedral de l'Alguer (aquí dit Lo senyal del judici*) la prohibició no fou efectiva, i així es conservà la tradició del Cant de la Sibil·la la nit de Nadal.*

El Cor Francesc Valls de la Catedral de Barcelona, gràcies a la recerca i publicació de qui fou canonge de la nostra Seu, el Rvd. Dr. Josep Baucells i Reig, recuperà la partitura original custodiada a l'Arxiu Capitular, i des de l'any 2009 cada Nadal representem aquest drama sacre en els mateixos espais i en una forma molt propera a la del segle XVI.*

L'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona, iniciat al segle IX amb la creació del Capítol de Canonges, conserva un dels fons documentals més importants d'Europa, la qual cosa ha permès usar la melodia pròpia i única de la nostra Sibil·la, la més antiga conservada en català.

---

* "El Cant de la Sibil·la a la Catedral de Barcelona", *Revista Catalana de Teologia* 6 (1981) 175-208; reedició a: *El Cant de la Sibil·la a la Catedral de Barcelona*, Barcelona, Cor Francesc Valls, 2019.

Portada: Nativitat (Retaule de Sant Bartomeu i Santa Elisabet: Guerau Gener, 1401 · Catedral de Barcelona)

© 2026 Catedral de Barcelona (ed. 12/2026) Ad usum privatum